No. 1315 Zaterdag 13 Maart 1909 26ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1— 7 regels f0,50, voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Arubs, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10,— pa anja.
Un numero sol fl. 0,15.
Anuncio di 1 te 7 regel f0,50, cada regel mas 7½ cts.

Curaçao, 12 Maart.

DE NIEUWE BEGROOTING.

TOELICHTENDE STAAT.

GEWESTELIJK BESTUUR.

Art. 1. *a.* traktementen.

Het traktement van den gouvernementsdrukker is met f 700.— verhoogd.

Met 1 Augustus is een nieuwe titularis opgetreden, aangezien de vorige met dien datum den dienst had verlaten.

Krachtens de met den drukker aangegane overeenkomst voor de levering van gedrukten ten behoeve van den dienst is hem voorloopig eene vaste inkomst van f1250.— toegelegd voor het opnemen in zijn blad van alle officieele berichten.

De vorige drukker genoot een vast traktement van f800.— 's jaars, maar hem werd bovendien f420.— 's jaars uitgekeerd voor de levering van een aantal exemplaren van zijn blad.

Met den nieuwen titularis werd eene vaste bezoldiging van f 1250.— bedongen, onder voorwaarde, dat de levering van bedoelde exemplaren daaronder begrepen zou zijn. Hij geniet alzoo f30,— 's jaars meer dan zijn voorganger.

In verband met den veel grooteren omvang, dien het officieel gedeelte van het door den gouvernementsdrukker uitgegeven nieuwsblad veelal beslaat tengevolge van de belangrijke uitbreiding van de mededeelingen, welke van bestuurswege daarin worden opgenomen, komt het billijk voor de vaste uitkeering aan den drukker te verhoogen en meer in overeenstemming met de met de jaren toegenomen hoogere eischen te brengen. Van daar het voorstel om hem in totaal een traktement van f1500.—, d. i. f280.— meer dan de vaste inkomst van den vorigen drukker, te verzekeren.

Art. 1. *b.* toelagen.

In de laatste jaren is het herhaaldelijk gebleken, dat het voor geëmployeerden toegestaan bedrag van f2190.— niet voldoende is. Een deel van die geëmployeerden trekt eene bezoldiging, afwisselend tusschen f 37,50 en f 20.— per maand, maar voortdurend zijn er eenigen, die in hun eersten opleidingstijd geen inkomen genieten en toch veelal ook arbeid leveren, waarvoor billijkheidshalve eenige vergoeding dient te worden verleend; het veeljarig gebruik brengt mede hen op het eind des jaars eene gratificatie toe te kennen. Bovendien is het meer voorgekomen, dat men zich de tijdelijke hulp van meer personeel moest verzekeren of van het personeel extradiensten eischen, welke buitengewone diensten op het eind des jaars eveneens met eene gratificatie plegen te worden beloond.

In verband met een en ander wordt voorgesteld f 3000.—,—d. i. f 810. — meer dan tot nu toe —, beschikbaar te stellen voor de bezoldiging van geëmployeerden en voor vergoeding in geval van buitengewone werkzaamheden.

Art. 1. *d.* vergoeding aan den districtmeester van het 4e en 5e district voor kantoor- en wachthuishuur, zoomede fouragegeld voor de districtmeesters:

De vergoeding wegens kantoorhuur is met f 200.— verlaagd, aangezien in den loop van 1909 een politiewachthuis op den gouvernementstuin „Rust", alwaar de districtmeester van het 2e en 3e district gevestigd zal zijn, zal worden gebouwd.

Art. 1. *f.* voor het rangschikken en catalogiseeren van het archief.

De post is pro memorie gehandhaafd, aangezien bij het opmaken van de begrooting nog geen aanvang met het werk was gemaakt en een juist overzicht over den omvang daarvan nog niet verkregen werd. Daar de mogelijkheid niet is uitgesloten, dat die arbeid in den loop van dit jaar niet zal worden voltooid, zoo schijnt het aan te bevelen den post, zij het ook pro memorie, te handhaven.

Art. 2. Kosten in verband met de opdracht van werkzaamheden aan ondergeschikte ambtenaren gedurende hun verblijf in Nederland f 1,000.

In de tweede helft van het afgeloopen jaar is een geëmployeerde bij de invoerrechten en accijnzen in Nederland werkzaam geweest.

Het met verlof zijnde hoofd van een der openbare scholen van het eiland Sint Martin had gedurende een deel van het jaar de lessen aan de tuinbouwschool te Naaldwijk gevolgd.

Art. 6. *b* toelagen:

In verband met de voorgestelde herziening van de traktementsregeling van den stadsgeneesheer kan deze toelage vervallen.

Art. 7. *c.* aankoop en fourage van ezels ten dienste der politie f 600.

Overeenkomstig de uitgaven in de laatste twee jaren kan het crediet f 200.— lager worden gesteld.

Art 8. *a.* traktementen of verloftraktementen:

De voorgestelde verhooging van het traktement van den administrateur van financiën zal niet van invloed zijn op het inkomen van den tegenwoordigen titularis.

Hoewel dan voorhands geen gebruik van die verhooging zal worden gemaakt, meende ondergeteekende haar niettemin te moeten voorstellen nu het traktement van den inspecteur der belastingen moet worden geregeld.

De bezoldiging van den inspecteur behoeft, naar de meening van ondergeteekende, op niet meer dan f4000 's jaars te worden gesteld.

De tijdelijke titularis geniet wel is waar f 5000.— en de controleur, in wiens plaats de inspecteur gekomen is, kon, de emolumenten meetellend, in de laatste jaren op ± f 5000.— 's jaars rekenen, maar ondergeteekende meent, dat een bezoldiging van f 1000— 's jaars voor den inspecteur voldoende mag heeten, al is het, dat zijn werkkring in zeer beduidende mate uitgebreider is dan die van den controleur.

Maar wordt dit inkomen op f 4000 gesteld, dan komt het ondergeteekende voor, dat terzelfder tijd het traktement van den administrateur van financiën behoort te worden verhoogd. Reeds meermalen bepleitte ondergeteekende de noodzakelijkheid van verhooging van het traktement, en, hoewel zijne pogingen daartoe bij den Raad schipbreuk hadden geleden, mocht hij zich daardoor niet laten weerhouden een voorstel tot die verhooging te doen, nu het traktement van den inspecteur moet worden bepaald en het noodzakelijk verband tusschen de grootte van beide traktementen moet worden aangebracht.

De beteekenis der betrekking van administrateur van financiën, die als algemeen controleur ook de verrichtingen van den inspecteur ten aanzien van stukken van verantwoording zal hebben te beoordeelen, brengt mede, dat het inkomen van gene hooger zij dan dat van laatstgenoemde.

Wordt dan het traktement van dezen op f4000.— gesteld, dan is f 4500 wel het minimum-inkomen, dat aan het ambt van administrateur van financiën zal zijn te verbinden.

Zij het wellicht ten overvloede, zoo mag hier gewezen worden op het traktement van den directeur van het departement van openbare werken, dat reeds 15 jaar geleden op 4500.— werd bepaald.

Hoewel de Raad het verleden jaar gedaan voorstel om den ontvanger eene periodieke verhooging van inkomen te verzekeren, had afgewezen, meent ondergeteekende niet te mogen nalaten op eene verhooging van inkomen van dien ambtenaar aan te dringen nu zijne werkzaamheden sedert 1 Januari jl. op nieuw zeer toegenomen zijn. Voor de overige argumenten, die voor de verhooging pleiten, meent ondergeteekende te mogen verwijzen naar het in de ontwerp-begrooting voor het loopend jaar ter zake aangevoerde en de voor het behoud van het voorstel verder ontwikkelde redenen.

Ook wil het ondergeteekende voorkomen, dat het niet aangaat om, waar reeds vóór ruim 20 jaren het traktement van den postdirecteur op een cijfer gebracht werd, dat meer is overeenkomstig de eischen van den tijd, het inkomen van den ontvanger op een lager cijfer te houden dan dat van evengenoemden ambtenaar.

In de plaats van den vroegeren assistent-controleur, de geëmployeerden en de hulp-geëmployeerden bij den recherchedienst zullen bij den dienst der invoerrechten en accijnzen een verificateur, een kommies-verificateur, verder kommiezen 1ste klasse en 2de klasse werkzaam zijn.

De assistent-controleur en de geëmployeerden genoten, met bijberekening van de emolumenten, respectievelijk ± f2000.— en ± f 1000. 's jaars in de laatste jaren. Het hulppersoneel genoot in den laatsten tijd een vast salaris van f 30— per maand.

Voorgesteld wordt de beambten op de onderstaande traktementen te benoemen, als:
den verificateur op f 1600.—;
den kommies-verificateur op f 1000;
de kommiezen 1ste klasse op f 600; en
de kommiezen 2de klasse op f 360.— 's jaars;
en aan die verschillende rangen periodieke verhooging van inkomsten te verbinden tot een maximum van respectievelijk f 2000, f 1600, f 900 en f 540. 's jaars.

De toelage der kommiezen 1ste klasse en van acht kommiezen der 2de klasse is op f 720 per persoon geraamd, vermits, wat eerstgenoemden aangaat, een inkomen van f 720 aan de in dien rang benoemde beambten reeds werd verzekerd, en, wat laatstgenoemden betreft, het meerendeel reeds vrij lang in dienst is en de overigen met het vooruitzicht op eene spoedige verkrijging van een inkomen van f 40.— 's maands in dienst genomen werden.

De vier kommiezen 2de kl. à f 360. zijn als tijdelijk hulppersoneel bedoeld. Of het noodig zal zijn voortdurend over hunne diensten te beschikken zal in de toekomst moeten blijken. De tijd, sinds de invoering van de nieuwe belastingverordeningen verstreken, is te kort van duur geweest om met zekerheid ten deze eene uitspraak te doen............

De bestellers hebben meer dan eens het verzoek gedaan om als ambtenaren in den zin van het pensioenreglement te worden aangemerkt.

Bestond er aanvankelijk bij ondergeteekende bezwaren tegen uitbreiding van het personeel, dat later aanspraak op pensioen kan doen gelden, zoo meent hij die bezwaren te moeten laten vallen, niet alleen omdat de billijkheid eischt aan deze beambten, die een vrij zwaren dienst hebben en die, wegens het vertrouwen, dat in hen moet worden gesteld, aan zekere moreele eischen moeten voldoen, eene vaste toekomst te verzekeren, maar ook omdat het op stuk van zake toch vaak er op uit zal loopen, dat aan bestellers, die na vele jaren dienst ongeschikt worden en niet in staat zijn op andere wijze in hun onderhoud te voorzien, eene uitkeering ten laste van de kolonie moet worden verleend. Zoodat in zekere mate toch feitelijk de beambten den pensioenlast bezwaren, zonder iets te hebben bijgedragen voor hun pensioen.

Voor de bezolding van den hoofdbesteller en een besteller is een hooger bedrag uitgetrokken, daar zij in 1910 aanspraak verkrijgen op periodieke traktementsverhooging.

Art. 8 *b.* toelagen. Tengevolge van de reorganisatie der belastingen zouden twee ambtenaren de inkomsten derven ter zake van de bij dezen post genoemde dienstverrichtingen. Aangezien dit niet met de billijkheid overeen te brengen is, wordt voorgesteld hun het behoud te verzekeren van die inkomsten, die een tijdelijk karakter dragen, daar zij genoten zullen worden zoolang de betrokkenen hun tegenwoordigen rang bekleeden.

De bode ten kantore van den ontvanger genoot te voren inkomsten, die voortaan ingevolge het daarop betrekking hebbend voorschrift (art. 15 der verordening van 16 Juli|13 October 1908 (P. B. No. 53) ten bate van de koloniale kas zullen komen. Op grond van art. 3 der verordening van 16|29 Juli 1908 (P. B. No. 26) is hem eene vergoeding toegekend ten bedrage van het op dit onderdeel uitgetrokken bedrag van f 250.

Art. 9. Vergoeding aan den verificateur en de kommiezen bij de invordering van het in- en uitvoerrecht en het accijnsrecht voor dienstverrichtingen buiten den voor hen vastgestelden gewonen diensttijd, gerechtelijke vervolgingskosten, kantoorhuur, schrijfbehoeften en verdere kosten f 7000.

De raming is met f 1140.—verminderd, aangezien een deel der kosten (bezoldiging van hulppersoneel), dat uit dezen post werd gekweten, naar een voorgaand artikel is overgebracht.

In dezen post is ook opgenomen de te voren op een ander artikel uitgetrokken som van f 200. — wegens vervolgingskosten in zake invordering van belastingen.

Art. 10. Betalingen wegens transitrechten, vervoer van brievenmalen en andere kosten, betalingen aan het internationaal bureel der algemeene postvereeniging te Bern, zoomede garantie van eene inkomst van hoogstens f 45,000.— voor de telegraphische gemeenschap van Curaçao met andere landen.

In de laatste drie jaren behoefde er geen uitkeering aan de kabelmaatschappij te worden gedaan. In vier voorafgaande jaren werd als maximum gemiddeld f 5500.—'s jaars uitgekeerd. Vermits er gegronde verwachting bestaat, dat handel en scheepvaart een tijdperk van herlevenden bloei tegemoetgaan, schijnt er aanleiding te zijn het crediet voor de subsidie op f 5000. — te brengen.

EEREDIENST EN ONDERWIJS.

Art. 14 *a.* Traktementen of verloftraktementen en toelagen van den schoolopziener, den leeraar, de leerares, de onderwijzers en onderwijzeressen aan de openbare scholen voor meer uitgebreid en elementair onderwijs en aan de normaalschool: f 41,31250.

Verhoogd met f 7262,50 tengevolge van periodieke traktementsverhoogingen en de aanstelling van twee onderwijzers 1ste klasse, een onderwijzeres 1ste klasse en een onderwijzer 3de klasse ter voorziening in incompleet bij het personeel.

Art. 14 *b.* toelagen.

Meer geraamd:

toelagen voor het bezit van extra-akten	f 250.
bezoldiging van het personeel der normaalschool	1260.
verhooging der toelage van den bode bij het openbaar onderwijs	100.
Samen	f 1610.

Aan het normaal-onderwijs zijn nu zes onderwijzers verbonden, vermits er thans twee klassen zijn. In het geheel wordt f 2160. — aan bezoldigingen uitgekeerd, waartegenover echter eene ontvangst van ± f 2090.— wegens schoolgelden staat.

Op voorstel van de schoolcommissie, waarvan de billijkheid door ondergeteekende is ingezien, wordt f 100.—meer aangevraagd, ten einde met die som de bezoldiging van den bode bij het openbaar onderwijs te kunnen verhoogen, daar hij niet alleen bode aan de Hendrikschool is, zooals uit de voorheen gevolgde omschrijving van den post is op te maken, doch ook als zoodanig werkzaam is voor het schooltoezicht en de normaallessen.

Art. 15. Verschillende kosten van het onderwijs.

De post is met f 300.— verhoogd, ten einde in den vervolge daaruit ook de uitgaven voor schoolmeubelen, enz. te kunnen bekostigen. De uitgaven werden te voren ten laste van den post „aanschaffing van meubelen en andere benoodigdheden voor de landsgebouwen" (Afd. VI) gekweten; zij schijnen op dit artikel beter op hare plaats.

In verband met de inspectiereizen van den schoolopziener was dit crediet voor het loopend jaar op f 300.— begroot. Het is gebleken, dat de uitgaven deswege met die som niet kunnen worden bestreden, waarom eene verhooging met f 100. — wordt voorgesteld.

De raming voor 1910 is gebaseerd op het bedrag, waarop op 1 Januari 1909 aanspraak kan worden gemaakt.

(*Wordt vervolgd.*)

Hoedenindustrie.

Beschamend voorbeeld.

Bij decreet van 19 Februari werd besloten tot oprichting eener vlechtcursus in Carabobo (Venezuela); op kosten van het Districtsbestuur zullen 4 vlechtsters uit Colombia komen om onderricht te geven in het vlechten van Panama-hoeden, ook zullen maatregelen genomen worden tot het cultiveeren der palmieten, die het noodige stroo voor de Panama-hoeden moeten leveren.

Zoo doet men in Venezuela.
En op Curaçao?

Op de nieuwe Begrooting van 1910 werd bij art. 27 een post uitgetrokken van f 3,500 als subsidie aan de „Curaçaosche Maatschappij". In den toelichtenden staat lezen wij:

„Het subsidie zal worden besteed voor den aankoop van meerdere fokdieren, het onderhoud der fokdieren, het onderhoud en de uitbreiding van het proefveld, het aanschaffen van landbouwwerktuigen, van vaktijdschriften en vakbladen, het uitgeven van verslagen en mededeelingen, het, *voor zooverre dit nog noodig zal blijken,* bevorderen van de vlechtindustrie, alsmede voor de behartiging van een of meer belangen de visscherij betreffende."

Hoeveel zal er van die f 3500 Gul-

den nog overblijven voor het bevorderen der vlechtindustrie?

Het Koloniaal Bestuur schijnt in de onbegrijpelijke dwaling te verkeeren, dat het steunen dezer volksindustrie in 1910 misschien wel niet meer noodig zal zijn.

Onverklaarbaar!

De vlechtindustrie is nog slechts in het allereerste begin harer ontwikkeling.

Gewone hoeden worden reeds bij massa's gevlochten en uitgevoerd.

Volgens het Koloniaal Verslag 1908 werd van hier uitgevoerd:

In 1905
89 388 doz. ter waarde van f 335 205
In 1906
79 060¾ doz. ter waarde van f 395 733
In 1907
78 153 doz. ter waarde van f 329 413

Misschien dacht de Gouverneur aan deze groote hoeveelheden, toen bij hem de twijfel opkwam, of de vlechtindustrie nog subsidie noodig heeft.

Maar, men moet bij het beoordeelen van den stand dezer industrie een goed onderscheid maken tusschen de gewone en de fijnere hoeden.

Voortdurend kwamen aanvragen in voor fijnere hoeden, waaraan niet kon worden voldaan. Worden de gewone soorten bij groote hoeveelheden gevlochten, aan fijnere hoeden hebben wij nog altijd te veel gebrek.

En toch zouden wij niet gaarne toegeven, dat de vlechtindustrie ook zelfs wat de gewone hoeden betreft, steun en leiding missen kan.

Het wordt immers algemeen bejammerd, dat van die gewone hoeden zeer vele nog slecht worden gevlochten en de markt bederven. Kan men zeggen, dat een industrie geen steun meer behoeft, als zij door minderwaardige producten haar eigen ontwikkeling tegenhoudt? Neen, tot verbetering der gewone hoeden kan en moet nog zeer veel worden gedaan.

Het zou ten zeerste aanbeveling verdienen, wanneer van Gouvernementswege overal, ook op de eilanden en in de buitendistricten, vlechtcursussen werden opgericht.

Het geldt hier immers een volksindustrie, waarmede duizenden hun brood kunnen en willen verdienen!

Door uitbreiding van vlechtcursussen kan veel slecht werk worden voorkomen.

Maar nog op een andere wijze kan deze industrie worden bevorderd.

De gewone hoeden betalen slecht. De vlechtsters maken bij hooge uitzonderingen 6 à 7 Gulden *per dozijn*. Is het nu niet in het belang der industrie, in het economisch belang der Kolonie, met alle krachten er naar te streven, dat fijnere hoeden, van 6 à 7 Gulden *per stuk*, meer algemeen worden gevlochten? De vlechtsters maken dan 60 à 70 Gulden per dozijn.

Op deze hoogte stond deze Curaçaosche industrie 'n 40 of 50 jaren geleden. Mag het Bestuur zich dan nu tevreden stellen, dat in de Kolonie weder gewone hoeden bij massa's worden vervaardigd?

Is het niet ten volle gebleken, dat deze oude Curaçaosche industrie weer wil opleven?

Maar een kundige hand moet hier leiding geven en steun, anders groeit alles in het wild op. Deze industrie kan niet aan zich zelf worden overgelaten, men moet trachten ze te veredelen.

De Curaçaosche Maatschappij deed vergeefsche moeite om een vlechtster uit Colombia hier te krijgen, maar zal daar beter in slagen, wanneer het Gouvernement deze onderneming krachtiger wilde steunen, niet alleen financieel, maar ook met zijn moreelen invloed bij onze consuls in Colombia.

En kunnen de Colombiaansche vlechtsters niet naar hier komen, omdat de kosten te hoog loopen, dan zullen er toch wel altijd Curaçaosche vlechtsters bereid gevonden worden om zich naar Colombia te begeven en zich aldaar verder te bekwamen. Het aantal goede vlechtsters moet sterk vermeerderen, wil ook het fijnere vlechten een volksindustrie worden. De gelden tot verbetering der vlechtindustrie nog op de begrooting te brengen, zullen zeker goed besteed zijn.

Voor de ontwikkeling van een volksindustrie kan men niet spoedig te veel geld uitgeven.

Maar de zaak moet stevig worden aangepakt en niet spoedig losgelaten.

De Loterijwet.

(*Ontwerp.*)

Art. 1.

Deze verordening verstaat onder loterij, elke gelegenheid, door iemand opengesteld om, tegen voldoening aan zekere voorwaarde, mede te dingen naar prijzen of premiën in geld of goed, uitgeloofd ten behoeve van de deelnemers, die als winners worden aangewezen door het lot of eenige andere kansbepaling, waarop zij geenen overwegenden invloed kunnen oefenen.

Onder loterij in den zin dezer verordening worden niet verstaan:

1o. de kansovereenkomst van levensverzekering, mits zij is aangegaan met inachtneming van de wettelijke bepalingen, op het oogenblik van het sluiten der overeenkomst op het stuk van levensverzekering bestaande;

2o. de tegen een niet hoogeren dan den parikoers voor het publiek opengestelde premieleening, die een jaarlijksche rente geeft van ten minste drie ten honderd;

3o. de tegen eenen niet hoogeren dan den parikoers voor het publiek opengestelde premieleening, die een jaarlijksche rente geeft van ten minste twee ten honderd, en waarvan de premiën voor gezamenlijk gelijke bijdragen zijn verdeeld over de jaren, gedurende welke de leening loopt.

Art. 2.

Het is verboden:

1o. eene andere loterij aan te leggen of te houden dan de zoodanige tot het aanleggen en houden waarvan de bij deze verordening vereischte vergunning is verleend;

2o. aandeelen in eene loterij, tot het aanleggen en houden waarvan de bij deze verordening vereischte toestemming niet is verleend, en aandeelen in eene loterij, die buiten de kolonie is aangelegd of wordt gehouden, te verkoopen, te koop aan te bieden, af te leveren, uit te deelen of ten verkoop of ter uitdeeling in voorraad te hebben of op eenige andere wijze de deelneming in zoodanige loterij open te stellen of openlijk te bevorderen.

3o. certificaten, rechtgevende op den gedeeltelijken eigendom van een oorspronkelijk aandeel in eene loterij of eene premieleening of op de aan zoodanig aandeel verbonden winkans bij trekkingen, onder welke benaming ook, te verkoopen, te koop aan te bieden, af te leveren, uit te deelen of ten verkoop of ter uitdeeling in voorraad te hebben of op eenige andere wijze de deelneming door middel van zoodanige certificaten in loterijen en premieleeningen open te stellen of openlijk te bevorderen.

Art. 3.

Tot het aanleggen en houden van eene loterij, uitsluitend strekkende tot een liefdadig doel of bevordering van wetenschap, kunst of een ander algemeen belang, kan door den Gouverneur toestemming worden verleend.

Wanneer de prijzen en premiën niet in geld of geldswaardig papier bestaan en gezamenlijk geen grooter waarde hebben dan één honderd gulden, kan op Curaçao de toestemming worden verleend door den procureurgeneraal en op de overige eilanden der kolonie door den gezaghebber.

Art. 4.

Bij de aanvrage om toestemming tot het houden van eene loterij moet door den verzoeker worden overgelegd eene door hem onderteekende lijst, houdende opgave van:

1o. de som of het goed voor verloting bestemd,

2o. het aantal loten en den prijs voor elk lot bepaald,

3o. het aantal prijzen en premiën en waarin die bestaan,

4o. den naam van den eigenaar van het te verlotene,

5o. het eiland waar de trekking zal plaats hebben, en

6o. alle andere voorwaarden, waaronder men de verloting wenscht te houden.

Wanneer de loterij betrekking heeft op goederen, die den verzoeker niet toebehooren, wordt tevens overgelegd een door den eigenaar afgegeven schriftelijke machtiging tot het verloten der goederen.

Art. 5.

Indien de gevraagde toestemming wordt verleend, worden in de beschikking, houdende die toestemming, alle voorwaarden opgegeven, welke daaraan worden verbonden.

Van deze beschikking wordt, indien de trekking op Curaçao zal plaats hebben, een afschrift gegeven aan den administrateur van financiën en, zoo zij op een ander eiland zal plaats hebben, aan den gezaghebber.

Art. 6.

Op loterijen, tot het houden waarvan de toestemming van den Gouverneur wordt vereischt, wordt een vergunningsrecht geheven van tien ten honderd van het gezamenlijk bedrag der loten.

De Gouverneur kan echter vrijstelling verleenen van dit recht voor loterijen waarvan de opbrengst bestemd is tot weldadige doeleinden.

Het vergunningsrecht op loterijen is verschuldigd op het eiland, waar de trekking plaats heeft.

Art. 7.

Alvorens met het verkoopen van loten van eene loterij een aanvang wordt gemaakt, moet de aanlegger zekerheid stellen, indien de trekking op Curaçao zal plaats hebben, ten genoege van den administrateur van financiën, en, zoo zij op een der andere eilanden geschieden zal, ten genoege van den gezaghebber, zoowel voor de voldoening en aflevering der prijzen en premiën als voor de nakoming van de voorwaarden aan de toestemming tot het houden van de loterij verbonden.

Bij loterijen waarvoor op Curaçao de toestemming wordt vereischt van den procureur-generaal, moet ten diens genoege de zekerheid worden gesteld.

Art. 8.

De trekking geschiedt, op Curaçao, ten overstaan van den procureurgeneraal en op de andere eilanden der kolonie, ten overstaan van den gezaghebber; welke ambtenaren zich, zoo noodig, door iemand van hunnentwege kunnen doen vervangen.

Art. 9.

De dag, het uur en de plaats der trekking worden ten minste acht dagen tevoren bekend gemaakt, op de wijze als bepaald is in de beschikking waarbij de toestemming tot het houden van de loterij is gegeven.

Art. 10.

Het bewijs van de voldoening van het vergunningsrecht, bedoeld bij art. 6, moet vóór de trekking vertoond worden aan hem, ten wiens overstaan de trekking plaats grijpt.

Art. 11.

Aan elke toestemming, als in art. 3 bedoeld, is stilzwijgend de voorwaarde verbonden, dat op alle aandeelen in de daarbij toegestane loterij en in alle andere aankondigingen en in andere voor openbaarmaking of verspreiding bestemde stukken, die loterij betreffende, worde vermeld, door welke macht toestemming is verleend, onder aanhaling van de dagteekening van de betrekkelijke beschikking.

Art. 12.

Het is verboden:

1o. eene loterij, tot het aanleggen en houden waarvan de bij deze verordening vereischte toestemming is verleend, zonder inachtneming van de aan die toestemming verbonden voorwaarden of van de bepalingen van art. 11 aan te leggen of te houden;

2o. aandeelen in zoodanige loterij te verkoopen, te koop aan te bieden, af te leveren, uit te deelen of ten verkoop of ter uitdeeling in voorraad te hebben, of door middel of met behulp van aandeelen of aankondigingen en andere voor openbaarmaking of verspreiding bestemde stukken, op eenige andere wijze de deelneming in zoodanige loterij open te stellen of openlijk te bevorderen, zonder dat de bepaling van art. 11 ten opzichte van die aandeelen, die aankondigingen en die voor openbaarmaking en verspreiding bestemde stukken, is of wordt nagekomen;

3o. aandeelen in zoodanige loterij te verkoopen, te koop aan te bieden, af te leveren, uit te deelen of ten verkoop of ter uitdeeling in voorraad te hebben of op eenige andere wijze de deelneming in zoodanige loterij open te stellen of openlijk te bevorderen, zonder dat door hem, die eene der genoemde handelingen pleegt, alle voorwaarden, waaronder de toestemming tot het houden der loterij is verleend, zijn of worden nagekomen.

Art. 13.

Overtreding van eene der verbodsbepalingen van art. 2 of van art. 12 wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en geldboete van f 25.- f 1000, te zamen of afzonderlijk.

Voorwerpen den veroordeelde toebehoorende, welke door middel van het misdrijf zijn verkregen en aandeelen in de loterij en andere voorwerpen, den veroordeelde toebehoorende, waarmede het feit is gepleegd, kunnen worden verbeurd verklaard.

Art. 14.

Hij, die opzettelijk in strijd met de waarheid, het vermoeden wekt, dat, ingevolge art. 3, toestemming tot het houden van eene loterij is verleend, of dat aan de verleende toestemming geene voorwaarden of andere dan de gestelde of niet al de gestelde voorwaarden zijn verbonden, wordt gestraft met gevangenisstraf van drie maanden tot één jaar en geldboete van f 25.- f 1000.-, te zamen of afzonderlijk.

Art. 15.

Op loterijen, daaronder begrepen premieleeningen vallende onder het begrip loterij in den zin dezer verordening, die vóór het in werking treden daarvan reeds wettiglijk zijn aangelegd, is deze verordening niet van toepassing.

Art. 16.

De verordening van 28 Juli|20 December 1881, P. B. 1881 No. 30, zooals die is gewijzigd bij verordening van 11 September|5 November 1902. P. B. 1902 No. 41, wordt ingetrokken.

Art. 17.

Deze verordening kan worden aangehaald onder den titel van: „Loterijverordening 1909."

Reorganisatie.

De verslagen der Kamerzittingen over de huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1909 handelen ook in eenige kolommen druks over de reorganisatie der bestuursinrichting in onze kolonie. Het afdeelingsonderzoek der Kamer belooft de wel meer aan discussie dan werkelijk bij de openbare behandeling is gegeven; maar vooreerst kunnen we tevreden zijn. Waarom? Omdat de Handelingen weinig nieuws bevatten, dus de kwestie niet langs nieuwe banen leiden, waardoor zij in hare oplossing zou kunnen vertraagd worden;— omdat zij veeleer niet anders zijn dan een beknopte formulatie van hetgeen reeds aan literatuur over de reorganisatie bestond;— omdat de minister in zijn antwoord een bepaald standpunt toont aangenomen te hebben.

Uit al wat er gesproken is in de Kamer en geschreven in enkele krantenartikelen over reorganisatie valt te distilleeren: 1. de algemeene opinie is, dat er bezuinigd moet en kan worden; 2. Dat van reorganisatie der bestuursinrichting dergelijke bezuiniging verwacht wordt. De te Curaçao benoemde commissie zal „ongetwijfeld slagen in haar taak om middelen van bezuiniging aan te wijzen, indien zij zich op het standpunt stelt, dat de bestuursinrichting *kan* worden vereenvoudigd en zich dus aanstonds begeeft in een onderzoek naar de vraag *hoe* die vereenvoudiging zal plaats hebben." (Voorloopig Verslag)— „De meening van een aantal over rijpe ervaring beschikkende, tot oordeelen geheel bevoegde afdeelingschefs, die geen reorganisatie mogelijk achten," zooals de gouverneur schreef in zijn mem. v. antw. op de kol. huish. begrooting voor 1909, heeft dus ook de afdeelingen der Kamer niet overtuigd.

Dit kan dus als uitgemaakt vastgehouden worden. De vraag is nu maar *hoe* de reorganisatie zal plaats hebben. En hier splitsen zich de meeningen: die van enkelen staan decentralisatie voor, in den zin van autonomie, de overigen geven de voorkeur aan vereenvoudiging. Naar deze tweeërhande meening willen we enkele gedachten geven en uitwerken.

Allereerst decentralisatie. En met een zekere voorliefde geven we haar den voorrang, wel overtuigd dat daardoor alleen de roerselen van het volkshart zullen worden aangezet tot vooruitgang én op stoffelijk én op intellectueel gebied. Toch zullen we trachten geen voet te geven aan optimisme bij de behandeling der argumenten door enkele leden in het voorloopig Kamerverslag gegeven ten gunste der decentralisatie.

De eerste voorslag tot decentralisatie, in den zin van autonomie der eilanden, was dan bezuiniging. Natuurlijk, in dit teeken staan we nu eenmaal! Er zou dan uitgewonnen worden op traktementen, pensioenen, verloven en overtochtsgelden etc. Men wil dus blijkbaar het roer van bestuur in handen geven der ingezetenen, anders zoude er toch geen sprake kunnen zijn van bezuiniging op pensioenen, overtochtsgelden etc.—

Hierover zeggen we straks meer.

Voorts is men van meening, dat het beschavingspeil der bevolking van dien aard is, dat het bestuur gerust aan haar kan worden overgelaten.— Over dit teere punt stappen we voorzichtigheidshalve heen. Alleen vragen we, of bij een hoogere beschaving der Curaçaosche bevolking, vergeleken met die van Suriname, (in deze vergelijking treedt het voorloopig kamerverslag), het Regeeringsreglement voor ons minstens een even vrijen geest moet ademen als dat van Suriname? Geeft dan beschaafdheid alleen den doorslag bij de constitutie eener bestuursinrichting, en doen economische toestanden volstrekt niets daaraan toe of af?

Ook vond men decentralisatie niet alleen niet strijdig met, maar volmaakt in den geest van het Regeeringsreglement, waarin ten *duidelijkste* het beginsel wordt uitgesproken, dat de kleine eilanden niet zijn te beschouwen als aan Curaçao ondergeschikt, doch elk rechtstreeks is onderworpen aan de souvereiniteit van den Nederlandschen Staat.

Hiertegenover staat, dat dat duidelijke beginsel heeft geleid tot centralisatie van bestuur in onze kolonie, zelfs wettelijk erkend. Zoude deze averechtsche richting wel een verkeerde zijn? Even goed en met 't zelfde recht kan zij beschouwd worden als een zelf-ontwikkeling, geleid naar de redelijke belangen des volks. In dit geval weegt zulk een historisch argument zwaar.

Dan werd de noodzakelijkheid van decentralisatie nog bepleit uit het feit der onbekendheid van den Kol. Raad met de toestanden der eilanden, dus om wille van vruchtbaarheid der wetgeving.— Ongelukkiger wijs moest die onbekendheid blijken uit de behandeling der nieuwe belastingwetten, waarin de Raad, als het heet, voornamelijk voor de belangen van het hoofdeiland Curaçao heeft gewaakt. Maar hier mag dan wel eens herinnerd worden, dat het geheel der belastingwetten onze kolonie is opgedrongen, en de unificatie van belastingstelsel, hetgeen juist onze grootste grief is, is aangediend als een conditio sine qua non.

Wij kunnen ten slotte niet veel voelen voor de aangebrachte argumenten, te minder, daar zij heel dicht raken aan de sferen der theorie. Late daarom decentralisatie ook eens aan de werkelijkheid getoetst worden.

De eerste plaats zij ingeruimd voor de pro-argumenten. Daar bij de voorstanders van decentralisatie of autonomie eenig verschil van uitwerking van 't systeem bestaat, willen wij ook onderscheiden. Over de splitsing van lokale en koloniale financiën schijnen de meeningen niet uiteen te loopen, maar wel of het bestuur geheel of ten deele aan de opgezetenen moet worden overgelaten. Vandaar onze eerste vraag: is 't wenschelijk, het roer van bestuur aan de ingezetenen toe te vertrouwen, of bondiger: moet een gezaghebber of burgemeester uit hun midden gekozen worden?

'n Hoofd in bedoelden zin gekozen zou zonder twijfel den *economischen* verhoudingen der eilanden ten goede komen. Meer dan welk ambtenaar ook zou hij voor de welvaart van het eiland beschermend optreden. Gene blijft toch bij al zijne goede bedoelingen een vreemdeling, wiens eigen belang niet samenvalt met dat van het eiland onder zijn ressort. Niet zoo met een opgezetene; de bloei van zijn eiland bevorderen, beteekent zijne eigen zaken behartigen; daarbij voelt hij meer voor zijn geboortegrond. Me dunkt, zelfs de geschiedenis onzer kolonie verspreidt hier eenig licht. Toen onze eilanden nog stonden onder het gezag der West-Indische Compagnie, waren de bestuurders der eilanden op en top kooplieden, hun belangen waren dezelfde als die der overige opwonenden. En ik geloof,— denkend vooral aan het eiland St. Eustatius — dat de veronderstelling niet gewaagd is, als ik zeg, dat de groote bloei der eilanden voornamelijk aan die omstandigheid is te danken.

Een tweede pro — in onzen tijd een zeer gewichtig — is het argument der bezuiniging. Dat het hierbij aangevoerde, n. l. bezuiniging op pensioenen, overtochtsgelden etc., overtuigend is, daaraan valt niet te twijfelen. Maar wel moet in 't oog gehouden worden, dat deze besparing alleen ziet op uitgaven, die *nu* feitelijk gedaan worden. Of een besparing aan deze zijde geen uitgaven, misschien nog grootere, aan een andere zijde noodzakelijk maken, mocht ook wel eens overwogen worden. Meer bewijzen vallen mij, na herhaalde overpeinzing, niet te binnen.

Dan de contra's. Zoude een voorstel, om elk eiland door een zijner ingezetenen te laten besturen, worden aangenomen dan zal de eerste niet te onderschatten moeilijkheid der keuze zich voordoen. De kring der personen, (quantitatief beschouwd zonder meer) waaruit een burgemeester of gezaghebber zou moeten gekozen, is op de meeste, zoo niet alle, kleine eilanden al zeer nauw. Niet bloot den zoogenaamden aristocratischen kring bedoel ik; neen, zelfs met den meest democratischen geest bezield, zou men maar amper dat kringetje kunnen verwijden.

Natuurlijk is dit bezwaar niet onoverkomelijk: met een paar geschikte personen zoude men jarenlang geholpen zijn. Doch er bestaat nog een ander bezwaar, en niet het kleinste. De economische toestanden der eilanden zijn in 't algemeen van dien aard, dat een ieder een „struggle for life" heeft te voeren.

Deze ongunstige omstandigheid eischt — en goddank niet te vergeefs — wederzijdsch hulpbetoon; hieruit worden verplichtingen geboren, dikwijls zeer groote; gevolg dus wederzijdsche afhankelijkheid, die er feitelijk in groote mate bestaat, in handel- en bedrijfszaken niet het minst. Stel nu, er zijn geschikte personen, aan wie het bestuur kan worden toevertrouwd. Zou dan de verantwoordelijkheid niet groot zijn, om dergelijke karakters bloot te stellen aan de verzoeking, hunnen rechtvaardigheidszin ondergeschikt te maken aan eigen belangen en die van wie zij afhankelijk zijn?

Het verleden is dáár ten bewijze, dat ingezetenen aan zulk een gevaar bezweken zijn.

't Behoeft dan nauwelijks gezegd, dat elkeen, een open oog hebbend voor werkelijke toestanden, moet staan aan de zijde van hen, die het bestuur der eilanden willen laten aan een gouvernementsambtenaar.

Reeds in mijne vorige artikelen heb ik dit te verstaan gegeven. Toen ik mij veroorloofde een schematisch overzicht te geven van een gedachte bestuursinrichting, is door mij nimmer gezinspeeld zelfs op een bestuur over de opgezetenen verdeeld. Wel werd de wenschelijkheid bepleit van uitlichting van het gezagshebbersambt uit ons bestuursstelsel, maar in den zin, dat het werd verbonden met andere ambsplichten van een ambtenaar.

Wat nu te denken — en dit is de tweede vraag — van splitsing der lokale en koloniale middelen? Dit voorstel is mij steeds te fabelachtig voorgekomen, om er lang over na te denken. Bij een steeds aangroeiend deficit der eilanden zou de splitsing der financiën niets anders beteekenen dan een overdracht van bevoegdheid ter uitkeering der loopende uitgaven. Of zou 't moederland te vinden zijn, het deficit aan te zuiveren met toekenning van een jaarlijksch crediet? Geef echter, dat het hiertoe komen kan. Mag er dan toch wel gesproken worden „van den verheffenden invloed dien het bewustzijn van te moeten zorgen voor eigen zaken zal meebrengen op de bevolking, tot nu vereenzelvigd met de gedachte, dat het gouvernement toch voor alles zal zorgen?" (Het Vaderland. J. H. J. Hamelberg.) Immers, afhankelijk blijven we toch. Daarbij zou een dergelijk bedrag aan geld, door het moederland voor elk eiland afgepast, wel eens kunnen leiden tot wat men tegenwoordig ziet in het fransche gedeelte van 't eiland St. Martin, waar, bij gebrek aan middelen, uitgemeten door het gouvernement van Guadeloupe, de noodzakelijkheid van straatlicht niet meer wordt ingezien.

Noch om 't eene, noch om 't andere zien we zelfs de mogelijkheid van een als hierboven bedoelde decentralisatie in. Daarbij heeft zelfs het doorslaande bezuinings-argument nog zijn keerzijde. Afgezien van mijne overtuiging, dat tot grondslag van de opbouwing eener bestuursinrichting bezuiniging nimmer deugdelijk kan zijn, maar alleen het waarachtig algemeen belang, een hechten grondslag kan bieden, zij terloops gevraagd, of onze bezuiniging niet zoude zijn ten koste van het Departement van koloniën in het Moederland, waar tengevolge onzer autonomie of decentralisatie geen meer werkkrachten noodig zouden blijken. En neem eens dat ingezetenen het gouvernementsgeld naar eigen zonderlinge inzichten gaan besteden, (hierachter gaan feiten schuil, waarover echter niet uit te weiden is, zonder persoonlijk te worden), zou dan op stuk van zaken wel zoo hoog kunnen opgegeven worden van bezuiniging?

Er zijn ook nog andere bezwaren tegen die richting, op wat wijze zij dan ook mocht worden uitgewerkt. Vooral het feit dat de bevolking nimmer naar decentralisatie verlangd heeft. Deze zou haar worden opgedrongen.

Hierdoor werd dus niet „aan de bestaande supremetie van de bewoners van Curaçao" een einde gemaakt, gelijk eenige leden in het voorloopig Kamerverslag uitdrukkelijk verlangden. Voorts zijn de bewoners der eilanden volslagen onbekend met de hollandsche taal, ook dus met alle verordeningen en plaatselijke keuren. Wat moet van dergelijk plaatselijk bestuur terecht komen? Autonomie der eilanden beteekent toch niet ze geheel van elkander losschakelen. En toch de band onderling zoude niets beteekenen, daar het gouvernement van Curaçao niets anders spreekt en schrijft dan hollandsch.

Verder zou door decentralisatie van bestuur een plotselinge revolutie ontstaan in den gang van zaken: onderwijs, belastingwetten, landbouw etc. Want in deze staan lijnrecht tegenover het beleid van 't tegenwoordige bestuur de inzichten der burgers. Niet dat wij verlangen naar bestendiging van de door 't bestuur ingeslagen richting, maar een plotselinge reactie zou te nadeelig inwerken op de administratieve en huishoudelijke verhoudingen. En als onderwijs, heffing van belastingen b. v. aan de zorg van het hoofdeiland blijven toevertrouwd, dan heeft decentralisatie zelfs een belachelijke zijde: Hoe kan de bevolking zich interresseeren voor bestuurszaken, als juist datgene wat belangstelling opwekt aan haar contrôle wordt onttrokken! Zóó is 't ook thans, vandaar gebrek aan openbaar leven. Dit gebrek kan echter niet, zooals de minister van koloniën in de Kamer deed, als een argument tegen decentralisatie bijgebracht worden, want dan gaat men den cirkelgang.

Ten laatste blijve men steeds indachtig, dat, waar over decentralisatie gesproken wordt, de geheele kolonie wordt bedoeld, terwijl hare voorstanders haar aanprijzen gewoonlijk met het oog op die plaat een of eilanden, waar zij haar mogelijk en gewenscht meenen.

Na 't vorenstaande moeten we tot dit besluit komen, dat decentralisatie of autonomie niet kan doorgevoerd worden en ook niet mag. De voorstanders dezer richting zijn hun tijd vooruit. Wel moet er naar gestreefd worden. Doch wat heden goed is voor andere koloniën, is daarom nog niet op z'n pas voor ons. Late men ook nu eens denken aan wat bij andere gelegenheden met zoo'n voorliefde wordt gezegd: „alles op Curaçao is exceptioneel" Daarom kunnen we nog niet wijzigen, hetgeen we vroeger schreven (Amigoe, 14 Aug 1908): „In deze centralisatie (de tegenwoordige bestuursinrichting nl.) ingrijpende verandering te brengen, is, dunkt me, niet dienstig voor het algemeen belang. Beter is den historischen loop in deze te eerbiedigen en te bestendigen, vooral om onze finantieele onmondigheid."

Een hoopvol teeken achten we dan ook het antwoord van den minister, die zich eveneens in dezen zin uitsprak; een verblijdend feit, dat het voor onze kolonie zoo verdienstelijk kamerlid, de heer Van Vuuren, mede op het standpunt des ministers staat.

Dat er dus in onze kolonie gestreefd worde naar reorganisatie, vereenvoudiging der bestuursinrichting, gebaseerd op de waarachtige belangen en behoeften der bevolking. Alle tendenz of te democratische richtingen moeten ter zijde geschoven. Theoretische volmaakheid, overbezorgdheid voor de koloniale kas, weg er mee! Geen schadelijk conservatisme toegedaan! In één woord: de bevolking verlangt door middel van haar Raad v. Politie de wetgeving te beïnvloeden, opdat zij zich niet behoeve te krommen, zooals nu, onder het juk eener wettelijke slavernij, veroorzaakt door wetten, die rechtstreeks indruischen tegen hare belangen.

St. Martin. G.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Kerkelijke Berichten.

De toestand van den Zeereerw. Pastoor Smitz gaat langzaam achteruit. ZEerw. lijdt zeer veel, maar met het grootste geduld, tot stichting van allen, die hem bezochten.

De laatste berichten omtrent het verloop der ziekte waren van 13 Februari ll.

***

✠ Een droevig verlies heeft het klooster der EE. Soeurs te Paramaribo getroffen.

De Overste, de Eerw. Soeur Anastasia, is op haar reis naar Coronie plotseling, tengevolge van een hartverlamming, overleden. De overledene was geboren te Esschen (België) den 3 Dec. 1856 en legde de kloostergeloften af in het Moederhuis te Roosendaal (N. Br.) den 29n. Mei 29n. 1877. Na in kloosters van Moederland verschillende gewichtige posten te hebben bekleed, werd zij door de generale Overste der Orde bestemd om de bloeiende stichting van Paramaribo in de kolonie Suriname te besturen. Den 5n. October 1891 landde zij in haar nieuw Vaderland aan. Sinds den dag dat zij dezen grond betrad, heeft zij gearbeid, heeft zij zich gegeven ganschen al aan haar werk, zeker ter eere Gods, maar ook tot heil der Surinaamsche jeugd, tot heil dus van haar tweede vaderland, Suriname.

(*De Surinamer.*)

„Etruria."

Deze Italiaansche kruiser viel Zaterdagmorgen na het wisselen van saluutschoten hier binnen.

Maandagmorgen bracht de w. n. Gouverneur, de heer Leon V. Leyba, een bezoek aan boord, en werd met 13 salvo's uitgeleide gedaan.

Hedenmorgen is de *Etruria* weder vertrokken.

De toestand in Venezuela.

Donderdagavond liep de *Manzanares* hier binnen met Dr. Isaias Garbiras aan boord op reis naar Barranquilla om daar de familie van Generaal Garbiras af te halen en naar Caracas te brengen. Dit feit wijst er op, dat de politieke leiders de de toekomst rustig inzien, anders zouden zij hun familie wel buiten schot houden.

En toch vertrouwen wij die toekomst maar half. Men loopt in Venezuela als op vulcanischen bodem, ieder oogenblik kan een uitbarsting verwacht worden. De politieke hoofden ontvingen nog geen bestemming. Of dat langdurig werkeloos samenzijn der verschillende partijhoofden, die vroeger dikwerf tegenover elkander stonden, erg bevorderlijk is voor den onderlingen vrede, betwijfelen wij ten zeerste. Men begint reeds te hooren van eenige wrijving en spanning. Het gemis van één hoofd, in staat alle krachten samen te trekken en onder zich te vereenigen, wordt in Caracas sterk gevoeld. Men speelt nog te veel comedie tegenover elkander. Geregeld is de toestand binnenslands nog bij lange niet, en over de regeling met Nederland zwijgt de Venezolaansche Pers geheel en al.

A. N. V.

Jongelieden-afdeeling.

Eenigen tijd geleden werd alhier onder leiding van den Heer H. J. Vooren een voetbalclub opgericht. Gisterenavond hadden de 25 leden dezer club zich in het Gymnastieklokaal vereenigd om met het Bestuur der Groep „Ned. Antillen" in overleg te treden tot oprichting eener jongelieden-afdeeling van het Algemeen Nederlandsch Verbond.

Na een vriendelijke inleiding van den Heer Vooren, nam Pater Wahlen wn. Voorzitter van het Groepsbestuur, het woord om in korte woorden uit een te zetten, wat het bizonder doel was van een jongelieden-afdeeling van het Verbond, en op welke wijze dit doel het best kon worden nagestreefd.

Alle 25 jongelieden traden toe, zoodat de afdeeling kon worden opgericht.

De Heer Vooren was zoo welwillend zich bereid te verklaren om deze jeugdige vereeniging te blijven helpen met zijn voorlichting en leiding. Men zal in verbinding treden met de jongelieden-afdeeling te Amsterdam en zoo spoedig mogelijk overgaan tot het opmaken der statuten.

Wij wenschen aan deze jonge garde veel succes, een lang en bloeiend bestaan.

Douane.

Onze geachte Collega *El Imparcial* klaagt in zijn nummer van gisteren te recht over den last vreemdelingen aangedaan door de onderge schikte douane-beambten. Zeer scherp wordt hunne bagage tot in de kleinste bizonderheden onderzocht, ook al komen de passagiers uit Venezuela, waar de rechten zeer hoog zijn, en waar op een lijst de passagiersbagage nauwkeurig wordt opgeteekend.

Menschen die niet smokkelen kunnen, moest men niet onnoodig lastig vallen.

Stadsreiniging.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd:

94 ratten.
571 muizen.

Bazaar.

Maandagavond ll. had de opening plaats van den door de damesvereeniging *Eendracht maakt macht* op het touw gezetten Bazaar. De daartoe strekkende rede werd gehouden door mejuffrouw A. C. Willemsen, presidente a. i. van voormelde vereeniging.

De openingsplechtigheid werd opgeluisterd met muziek, uitgevoerd door de garnizoenskapel, en met zang ten gehoore gebracht door de leden der vereeniging.

De bazaar werd nogal druk bezocht.

De Vrijmoedige.

De Gezondheidstoestand

laat in Suriname niets te wenschen over. Sinds het laatste geval van gele koorts, dat zich op den 20sten Januari heeft voorgedaan zijn geen nieuwe gevallen geconstateerd.

Sinds Zaterdag 6 Febr. werden schoone gezondheidspassen aan de vertrekkende schepen uitgereikt.

In het geheel hebben zich tijdens deze epidemie voorgedaan 32 gevallen, waarvan slechts 8 met doodelijken afloop.

De Surinamer.

Luchtvaart.

Zaterdagavond had in de bovenzaal der Sociëteit „De Gezelligheid" de per circulaire aangekondigde vergadering plaats, bijeengeroepen door een vijftal Heeren, met het doel om een „Afdeeling Curaçao" van de Nederlandsche Vereeniging tot bevordering der Luchtvaart op te richten.

Het oudste lid dezer voorbereidende Commissie, de Heer H. H. Chapman opende de vergadering en gaf het woord aan den Heer A. E. Rambaldo, die allereerst begon met de beantwoording der vraag: Waarom wordt getracht hier eene Afdeeling van de Ned. Vereeniging voor Luchtvaart op te richten?

Spreker verwachtte van de medewerking der Afdeeling Curaçao iets goeds en iets degelijks op aëronautisch gebied.

Nederland is na het machtige Engelsche rijk, de grootste koloniseerende mogendheid ter wereld. Nu kan de Kolonie Curaçao niet volstaan slechts hulp en steun te zoeken bij het Moederland, maar dient ook van haren kant hulp te bieden en steun aan het Moederland, waar dit mogelijk is en wordt gevraagd.

De Hoofdvereeniging tot bevordering der luchtvaart in Nederland zal door de bewerking en belangstelling in de Kolonie ten zeerste worden gebaat. Bij sneller ontwikkeling der luchtvaart ook in Nederland zal dit niet nalaten rijke voordeelen af te werpen voor de Nederlandsche industrie. Het is billijk dat de Kolonie het Moederland steunt bij het nastreven van dit doel.

Daarenboven „het is niet iedere generatie gegeven de ontwikkelings geschiedenis van een wereldevolutie te aanschouwen, en een ieder die belang stelt in de ontwikkeling der techniek zal zijn belangstelling voor de vraagstukken der luchtvaart voelen toenemen, naarmate hij zich meer van deze jonge en hoogst interessante wetenschap op de hoogte stelt." De leden der Vereeniging ontvangen om de twee weken twee tijdschriften over luchtvaart. Een Nederlandsch tijdschrift, het orgaan der Vereeniging, en een Belgisch blad, die op populaire wijze den lezer op de hoogte zullen houden van alle veroveringen in de luchtvaart behaald.

Ook het persoonlijk belang spoort ons dus aan lid te worden der Vereeniging.

De Afdeeling Curaçao zal aan de verdere ontwikkeling dezer moderne wetenschap groote diensten kunnen bewijzen. Tot het gebied der luchtvaart behoort ook het onderzoek der hoogere luchtlagen.

„Wil men de wetten leeren kennen, die in hoogere lagen van onze atmosfeer heerschen, dan zal men het meest loonend dáár aan vangen, waar de meteorologische omstandigheden aan de aardoppervlakte het meest regelmatig zijn.

„In het gebied van den passaat zullen het eerst de geheimenissen der hoogere atmosfeer dienen te worden ontsluierd, die wij noodig hebben te weten, ten einde te geraken tot een juistere kennis der wetten, die de verschijnselen van onze atmosfeer beheerschen."

De Heer RAMBALDO verklaarde uit eigen ervaring te weten, dat Curaçao bij uitstek gunstig gelegen is voor het doen van dergelijke waarnemingen door middel van het oplaten van vliegers.

De eerste inrichting van een vliegerstation kost f 3.500.

Deze geringe som zal zeker wel voor zulk een belangrijk doel bijeengebracht kunnen worden, vooral zoo de Regeering een weinig wil steunen.

Om zich van dien steun te verzekeren kon wederom de Afdeeling Curaçao een handje helpen. Aanvrage om subsidie moet van een zedelijk lichaam uitgaan. De nieuwe Afdeeling zal zich zeker gaarne belasten met de aanvrage van de noodige subsidie. Maar de Heer RAMBALDO vertrekt misschien reeds over een paar maanden, wie zal zich dan belasten met de meteorologische waarnemingen? Spreker was zoo gelukkig de vergadering te kunnen mededeelen, dat eenige Heeren zich al bereid verklaard hadden die taak op zich te nemen, en zoo lang de Heer RAMBALDO nog in onze Kolonie vertoefde, zou ZWEG. de nieuwe vereeniging met al zijn krachten bijstaan.

De Afdeeling Curaçao zal derhalve door vermeerdering der belangstelling in de luchtvaart de wetenschap niet slechts in het algemeen dienen, maar ook door de bizondere proeven hier op Curaçao zelfs van groot nut kunnen wezen.

En wat zal Curaçao zelve daarbij winnen?

De wederkeerige belangstelling van wetenschappelijke kringen voor de Kolonie, een belangstelling welke der Kolonie slechts voordeelig kan zijn.

Ook meer practisch waarneembare resultaten misschien.

Want juist die proeven zullen moeten uitmaken, of het oplaten van vliegers werkelijk invloed heeft op den regenval.

Uit voorzichtigheid liet de Heer RAMBALDO zich hierover niet verder uit, maar wij zouden willen vragen: Nu wij misschien een middel gevonden hebben dat den regenval boven onze eilanden kan bevorderen, moeten wij dat middel dan niet met beide handen aanpakken en zoo geregeld mogelijk toepassen? De onkosten, f 3,500 zijn toch werkelijk zoo groot niet. Zekerheid te verkrijgen omtrent het vliegervraagstuk in verband met regenval schijnt ons ten zeerste gewenscht.

Met vreugde zagen wij derhalve, dat aanstonds 15 leden toetraden, en daar volgens de Statuten 10 leden voldoende zijn om een afdeeling op te richten, werd door den Heer RAMBALDO verklaard, dat de *Afdeeling Curaçao* was opgericht.

Wij wenschen den Heer RAMBALDO geluk met dit succes, en hopen dat de nieuwe vereeniging zich stipt zal houden aan een wetenschappelijk werkprogram.

Het voorloopig Bestuur werd bij meerderheid van stemmen door de vergadering gekozen, en bestaat uit de Heeren:

W. F. N. VON HOMBRACHT, Voorzitter.
G. B. DUSSEL, Secretaris.
H. J. C. HENRIQUEZ, Penningmeester.

V. M. ZWIJSEN, } leden.
H. H. R. CHAPMAN }

In Nederland telt de Vereeniging 450 leden, terwijl Z. K. H. de Prins der Nederlanden Beschermheer is.

De contributie bedraagt voor een gewoon lid f 10, voor een buitengewoon lid f 5.

Deze contributie is voor Curaçao te hoog. Bij vermindering daarvan zullen ongetwijfeld velen lid worden der vereeniging.

De Heer RAMBALDO verklaarde op de vergadering, dat de contributie moeilijk minder kon wezen, omdat de onkosten voor de twee tijdschriften anders niet gedekt werden.

Maar, als men nu eens niet ieder lid een afzonderlijk exemplaar toezond, maar 1 exemplaar in portefeuille bij 10 leden liet rondbrengen, zullen de onkosten toch aanmerkelijk verminderen en verlaging der contributie mogelijk worden.

Wat in het belang der Vereeniging zelve ten zeerste is gewenscht.

Marine.

REGEERINGSANTWOORD.

EERSTE KAMER

§ 1. Beleid van den Minister.

Het was den ondergeteekende zeer aangenaam te vernemen, dat het optreden onzer marine in de wateren van Venezuela bij de leden der Kamer algemeen waardeering heeft mogen vinden.

Naar aanleiding van de gemaakte opmerking omtrent het lange tijdsverloop dat noodig zou geweest zijn voor het uitrusten en bemannen der voor den dienst in de West-Indische wateren bestemde schepen en ter beantwoording van de daaraan vastgeknoopte vraag, of de vrees niet gegrond is, dat, wanneer plotseling meerdere schepen in dienst gesteld hadden moeten worden, zij niet tijdig gereed zouden zijn geweest, zij in aansluiting aan hetgeen hiertegen reeds door eenige leden werd opgemerkt en waarmede ondergeteekende geheel instemt, nog het volgende vermeld.

Dadelijk nadat zulks door de Regeering noodig werd geoordeeld, is Hr. Ms. *Heemskerk* naar de West-Indische wateren vertrokken; meerdere maatregelen werden toen nog niet noodig geacht. Had de Regeering de uitzending van meerdere schepen reeds toen wenschelijk geoordeeld, dan had daaraan dadelijk gevolg kunnen worden gegeven door uitzending van Hr. Ms. *Friesland*, die in dienst en gereed was, terwijl ten slotte in dat geval Hr. Ms. *Utrecht* na indienststelling rechtstreeks naar West-Indië had kunnen vertrekken, in stede van, zooals nu geschiedde, eerst eene reis naar de Middellandsche Zee te maken.

Had de Regeering nog grootere machtsontwikkeling noodig geoordeeld dan nu heeft plaats gehad, dan zoude zulks ook mogelijk zijn geweest, maar alsdan zoude een deel der maatregelen voorgeschreven voor mobilisatie, tot uitvoering hebben moeten komen.

De mededeeling dat men zich vrij algemeen met zijn beleid kan vereenigen, wordt door ondergeteekende ten zeerste gewaardeerd.

Het was hem verder aangenaam te vernemen, dat vele leden hem wenschten te prijzen voor het feit, dat hij, ongeacht den min gunstigen toestand van 's lands financiën, niet geschroomd heeft het materieel aan te vragen dat door hem voor de veiligheid van het Rijk noodig wordt geacht, en dat door die leden instemming wordt betoond met het door hem voorgestelde.

Ondergeteekende onderschrijft gaarne het door verscheidene leden opgemerkte over het nut dat van onderzeebooten te trekken is bij de verdediging van onze onafhankelijkheid, o.a. bij het tegengaan van eene blokkade, maar daarbij wenscht hij toch op te merken, dat naar zijne meening de onderzeebooten nimmer geheel in de plaats van de groote schepen zullen kunnen treden.

Evenwel zal door gebruik te maken van die vaartuigen en van mijnen en verder door eene meer uitgebreide toepassing van de radiotelegraphie bij onze verdediging, daarbij met een kleiner aantal groote schepen dan anders kunnen worden volstaan, waarom hij dan ook van meening is, dat het door de Commissie in zake samenwerking van land- en zeemacht voorgestelde aantal schepen van 6 op 4 kan worden teruggebracht en het door die Commissie noodig geacht aantal bovenwater-torpedobooten met 6 kan worden verminderd.

Zijne stelling, dat het handhaven van de onzijdigheid als eerste en voornaamste eisch voor onze zeemacht moet worden aangemerkt steunt op de volgende overwegingen.

De reusachtige uitbreiding van de zeemachten der ons omringende groote Rijken, maakt het inrichten van onze marine op zoodanige wijze dat wij *immer* zeker kunnen zijn het met redelijke kans op succes tegen hen te kunnen opnemen, reeds met het oog op de financieele en personeele draagkracht van de natie, onmogelijk.

Men dient dus matiger eischen te stellen, en wel zulke die meer in overeenstemming zijn met hetgeen bereikbaar is.

Maar hoe ook die eischen worden geformuleerd, aan den eisch dat het materieel aanwezig zij, 't welk ons in staat moet stellen om onze neutraliteit op de meest krachtige wijze te handhaven *moet* worden voldaan.

Het behoeft toch wel geen betoog, dat het niet waarschijnlijk is, dat aan Nederland rechtstreeks de oorlog wordt verklaard door een der groote Mogendheden. Wanneer wij met zulk eene Mogendheid in oorlog geraken, dan zal dat vermoedelijk geschieden doordat wij in een conflict van die Mogendheid met eene andere worden betrokken, waartoe eene niet krachtig gehandhaafde neutraliteit al aanstonds eene gereede aanleiding zou kunnen zijn.

Wij moeten daarom in de *eerste plaats* zorgen, dat wij in het bezit zijn van de middelen welke ons in staat stellen de neutraliteit op de meest krachtige wijze te handhaven. Een en ander sluit natuurlijk niet uit, dat, wanneer wij toch in een oorlog gewikkeld worden, de marine zoo krachtig mogelijk zal moeten bijdragen tot de *verdediging* des lands.

Dat hieruit zoude voortvloeien, dat de handhaving der neutraliteit met betrekking tot hare samenstelling aan de zeemacht bijzondere eischen zoude stellen, naast die voor de eigenlijke landsverdediging, kan ondergeteekende niet inzien; immers het materieel tot handhaving van die neutraliteit bestemd, is ook bestemd en geschikt voor de *landsverdediging* en wijzigt die samenstelling niet.

Met het oog op de landsverdediging hecht ook ondergeteekende zeer veel waarde aan een krachtige torpedovloot in vereeniging met onderzeebooten en een goed georganiseerden mijnendienst, maar tevens is hij beslist van oordeel, dat voor het tot zijn recht komen van de gevechtswaarde van dit kleine materieel, daarbij de steun van gepantserd materieel niet gemist kan worden.

Bovendien hebben de omstandigheden, die de Regeering noopten tot eene vrij aanzienlijke machtsontwikkeling in de West-Indische wateren, practisch aangetoond, dat het ook uit anderen hoofde voor ons land beslist onvoldoende zou wezen, uitsluitend over zoogenaamd klein materieel de beschikking te hebben. Ondergeteekende is dan ook van oordeel, dat gepantserd materieel voor ons onmisbaar is, naast en in verband met krachtig kleiner materieel. Het standpunt, 't welk hij blijkens het bovenstaande ten deze inneemt, komt in beginsel geheel overeen met dat door de Commissie in zake samenwerking van land- en zeemacht uitvoerig in haar rapport betreffende de herziening en aanvulling der defensiemiddelen aan de zeezijde uiteengezet, naar welk rapport ondergeteekende dan ook vermeent te mogen verwijzen.

Afbouw van de „Zeven Provinciën." Naar aanleiding van het vermelde onder „Afbouw van de Zeven Provinciën", merkt ondergeteekende op, dat wat het onderwerp uitmaakte van het aangehaalde artikel in het *Marineblad* van 1906, reeds in officieele rapporten behandeld is geworden en mede naar aanleiding daarvan het vraagstuk ernstig in studie is genomen om de inrichting der schepen zoodanig te maken, dat in tijd van vrede met minder moeite dan tot dusverre de batterij in actie te brengen zal zijn, waardoor dus ook meer tijd en gelegenheid dan tot nog toe voor schietoefeningen beschikbaar zal kunnen komen, terwijl het initiatief op dit punt aan boord der actieve schepen werd aangemoedigd.

Naar aanleiding daarvan is Hr. Ms. *De Ruyter* met eene gewijzigde tenteninrichting naar West-Indië vertrokken en zal na beproeving deze verbetering ook op de andere schepen worden aangebracht.

Op Hr. Ms. *Zeven Provinciën* wordt met zoodanige wijzigingen nog in meerdere mate rekening gehouden.

Slagvaardigheid van de vloot. Het is ondergeteekende aangenaam te kunnen mededeelen, dat de berichten uit de couranten, welke ook voorkwamen in het tijdschrift *Het Nederlandsche Zeewezen*, omtrent de verkregen resultaten bij de schietoefeningen aan boord van Hr. Ms. *Heemskerck* in de West gehouden, naar alle waarschijnlijkheid juist zijn. De officieele rapporten daaromtrent zijn echter nog niet ingekomen, maar particuliere berichten hier ontvangen, hebben die courantenberichten bevestigd.

Uit het bovenstaande moge blijken, dat overlegging van de door de Kamer gevraagde uit de rapporten getrokken gegevens thans onmogelijk is, maar ondergeteekende heeft geen bezwaar dit te zijner tijd te doen. Wat deze aangelegenheid betreft kan bij nog mededeelen, dat de uitkomsten van de gewijzigde schietopleiding, die door de onder zijn voorganger in het leven geroepen en sedert ontbonden schietcommissie werd voorgesteld, aan boord van Hr. Ms. *Bellona* gunstig zijn geweest.

Volkomen is hij overtuigd van het groote belang om de slagvaardigheid der vloot zoo hoog mogelijk op te voeren en hij kan dan ook de verzekering geven, dat in die richting reeds veel is gedaan wat thans vruchten gaat afwerpen.

Met de geldmiddelen wordt gewoekerd, om aan de door de schietcommissie gedane voorstellen omtrent oefening, schijfschieten, verbetering van richtmiddelen enz. uitvoering te geven. De aandacht van ondergeteekende blijft voortdurend op dit belangrijke punt gevestigd.

⁂

Volgens de *St. Crt.* van 15 Februari werden de Luitenants ter zee 2e kl. A. TELDERS en F. A. GASTMANN, beiden a/b van H. M. Heemskerk, op non-activiteit gesteld.

⁂

Bij Kon. Besl. is met ingang van 1 Febr. ll, aan den kapitein ter zee G. F. Tydeman, commandant van Hr. Ms. pantserschip Heemskerck, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als lid van het college van curatoren van het Kon. Ned. Meteorologisch Instituut, onder dankbetuiging, voor de door hem als zoodanig bewezen diensten, en is in diens plaats benoemd de kapitein ter zee W. D. H. baron van Asbeck, commandant van het Kon. Instituut voor de Marine te Willemsoord.

Verstandige Dames.

De Londensche berichtgever van het Hbld. schrijft:

„Dinsdagavond vergaderde 't dames-comité dat zich, zooals ik onlangs meldde, gevormd heeft om ook uit de Londensche kolonie straks een bewijs te leveren, dat de Nederlanders in deze wereldstad mede-leven met de heugelijke gebeurtenis, die eerlang Vorstenhuis en vaderland te wachten staat.

Naar ik verneem, kwam het aan het comité wenschelijk voor, *waar reeds in het vaderland zelf zooveel comités gevormd werden met het doel Hare Majesteit geschenken aan te bieden,* DIT AANTAL NIET TE VERMEERDEREN.

Men meende geheel te handelen in den geest der Vorstin, wanneer men zou pogen gelden bijeen te brengen om daaruit een voor Nederlanders in Londen blijvende herinnering te scheppen aan het heuglijk feit en daaraan dan te verbinden den naam van den Prins of de Prinses, die der Vorstin geboren zou worden.

Het was daarom, dat men eerlang rondschrijfbrieven aan landgenooten zal zenden met het verzoek bij te dragen tot een fonds, waaruit men zich het blijvend recht zal verwerven op een bed in een goed hospitaal aan een der Engelsche zeeplaatsen, ter beschikking van een Nederlander te Londen, die in de termen valt om door eenigen tijd verblijf aan zee, zijn geknakte gezondheid te herstellen.

Bestaat dit fonds eenmaal, dan zal het comité pogen dit onder beheer te stellen van het bestuur van het „Koning-Willemfonds", hopende dat dit bestuur die taak op zich zal willen nemen."

De katholieke liefdadigheid.

De protestantsche milliardair Rockefeller wiens memoires in de Parijsche „Matin" zijn gepubliceerd, heeft daarin de volgende verklaring afgelegd:

„Onoordeelkundig geld geven of geld geven dat verkeerd gebruikt wordt, staat gelijk met niets te geven.

„In dit opzicht geloof ik dat de R. K. Kerk van alle instellingen der wereld voorzeker die is, welke op de beste manier de liefdadigheid beoefent.

„Ik heb soms verstomd gestaan als ik vernam, welk een goed gebruik de priesters en nonnen maakten van een bepaalde som gelds, welke hun was toevertrouwd, en op welk een bewonderenswaardige manier ze zoo'n som gelds wisten te gebruiken.

„Dat komt misschien omdat de Kerk eeuwen van ondervinding achter zich heeft, maar het is buiten twijfel dat niemand ter wereld er in geslaagd is een zoo volmaakte liefdadigheidsorganisatie in 't leven te roepen al zij bezit".

Advertentien.

Drukker:
ALFREDO F. SINTIAGO